

Tieto-Finlandia-ehdokkaiden julkistustilaisuus 3.11.2020

Palkintolautakunnan puheenjohtaja Jari Muikun puhe

Hyvät tietokirjallisuuden ystävät,

Raatimme joutui luku-urakkansa aikana pohtimaan useaan otteeseen tietokirjallisuuden syvintä olemusta ja rajanvetoja muihin kirjallisuuden lajeihin. Erään keskustelumme aikana mieleeni tuli muuan journalistin minulle jo 90-luvulla esittämä närkästynyt pyyntö: ”En halua informaatiota, tarvitsen tietoa!”.

Semanttiseen saivarteluun menemättä tässä puuskahduksessa tiivistyy hyvin tietokirjallisuuden ydin. Jäsentymättömään informaatiotulvaan verrattuna tietokirjallisuus tarjoaa parhaimmillaan selkeitä ja yleistajuisia esityksiä eri aiheista lukemisen ja oivaltamisen ilolla höystettynä.

Raatikollegani Jaakko totesi osuvasti hyvästä tietokirjasta, että ”se on kuin puusepän tekemä kaappi”. Pieteetillä nikkaroitu teos on uniikki, tiedon tarpeeseen täydellisesti suunniteltu ja kertoo tekijänsä vankasta ammattitaidosta.

Tämänvuotisten teosten aihekirjo liikkui aiempaan tapaan maan ja taivaan välillä, ja ajoittain vähän muissakin ulottuvuuksissa kuten esoteriassa.

Tietokirjailijan lähestymistapa aiheeseensa on useimmiten taaksepäin katsova. Kerrotaan siitä, mitä on ollut tai tapahtunut tämän päivän tiedon valossa. Tänä vuonna kilpailussa oli kuitenkin mukana useita teoksia, joissa keskityttiin pohtimaan sitä, mihin me olemme menossa.

Me elämme murroskautta vanhan ja uuden maailman välillä. Digitalisaatio, ilmastomuutos ja muut globaalit megatrendit ja -kriisit pakottavat niin yhteisöt kuin yksilötkin määrittämään oman asemansa ja arvonsa uusista näkökulmista. Myös koronakriisi ehti värittää teosten sisältöjä.

Ajan henkeä peilaavien teosten sävy ei kuitenkaan ollut yksioikoisen synkkä. Tuomiopäivän pasuunoiden kuuntelun ohella eteemme piirrettiin myös optimistisia visioita uudesta ajasta, uusista mahdollisuuksista ja uudenaikaisesta ihmisestä.

Tämänvuotisen finaalisestettimme taso on korkea, ja teosten muodostama aihe- ja tyylikirjo antaa hyvän kuvan kotimaisen tietokirjallisuuden monipuolisuudesta. Loppukilpailuun pääsi vain joka 40. ehdokas, mikä kertoo osaltaan kilpailun ankaruudesta. Nasima Razmyarille säilytetty voittajan valinta näistä teoksista on vaikea, mutta antoisa tehtävä.

Haluan lausua lämpimän kiitoksen raadissa mukana olleille Riikka Haikaraiselle ja Jaakko Kankaanpäälle erinomaisesti sujuneesta yhteistyöstä. Oli ilo ruotia yli viisimetristä kirjapinoa kanssanne! Kiitos myös Sanna-Maaria Tornivaaralle varmasta lankojen käsissä pitämisestä Kirjasäätiön puolesta.

Lopuksi haluan lausua erityiskiitoksen kaikille maamme tietokirjailijoille, jotka jaksavat tehdä työtään pienillä kansallisilla markkinoillamme pyyteettömästi ja aiheilleen omistautuneina. Vaikka

kaikki maailman informaatio onkin kaikkien saatavana kaikkialla ja koko ajan niin tietäkää, että teitä ja tietoa tarvitaan nyt enemmän kuin koskaan!